

Ewa Marynowicz-Hetka*

Piotr Soszyński*

„Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS) w dziesiątym roku istnienia – przegląd wydarzeń

Abstrakt

Artykuł przedstawia syntetyczny przegląd najważniejszych wydarzeń naukowych i promocyjnych w dziesiątym roku istnienia czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS), podjętych z okazji jubileuszu, wpisując je w szerszy kontekst rozwoju czasopisma oraz jego obecności w krajowej i międzynarodowej przestrzeni naukowej.

Słowa kluczowe: „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS), podejście transwersalne i transkulturowe, Biennale Internationale de l'Éducation de la formation et des pratiques professionnelles, Forum revues Éducation-Formation.

“Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS) in its Tenth Year – A Review of Events

Abstract

The article provides a concise overview of the most significant scholarly and promotional activities undertaken during the tenth year of “Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS). Organised to mark the journal's tenth anniversary, these initiatives are discussed within the broader context of the journal's development and its growing presence in both the national and the international scholarly community.

Keywords: “Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS), transversal and transcultural approach, Biennale Internationale de l'Éducation de la formation et des pratiques professionnelles, Forum revues Éducation-Formation.

Artykuł otrzymano: 15.07.2026; akceptacja: 17.07.2026.

* Uniwersytet Łódzki.

Rok jubileuszowy

Korzystając z zaproszenia redaktor niniejszego numeru tematycznego – Aliny Wróbel, przedstawiamy najważniejsze wydarzenia związane z jubileuszem dziesięciolecia czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS), które przygotowaliśmy jako Rada Redakcji wraz z osobami od wielu lat zaangażowanymi w działalność czasopisma.

Szczególne miejsce wśród jubileuszowych inicjatyw zajmuje cykl przedsięwzięć, którego przygotowania rozpoczęto już wiosną 2025 roku z myślą o godnym uczczeniu dziesiątej rocznicy istnienia pisma¹. Obejmował on:

- Organizację sympozjum naukowego pt. *Porozmawiajmy o naukach o wychowaniu*, które odbyło się 25 listopada 2025 roku, w siedzibie Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, przy ul. Rodziny Scheiblerów 2 w Łodzi.
- Przygotowanie jubileuszowej publikacji książkowej (Marynowicz-Hetka, Kowalska-Dubas, Soszyński et al. 2025), stanowiącej wybór tekstów opublikowanych na łamach NOWIS w pierwszym dziesięcioleciu działalności. Wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego publikacja tworzy swoiste kompendium dorobku NOWIS, ukazując je jako instytucję symboliczną, kształtującą się wokół przesłania swoistej szkoły-kultury myślenia o naukach o wychowaniu, rozumianej jako transwersalnie prowadzona refleksja nad obszarami praktyki edukacyjnej, społeczno-kulturowej i społeczno-wychowawczej.
- Przygotowanie NOWIS do udziału w Międzynarodowym Biennale Edukacji, Kształcenia i Praktyk Profesjonalnych – jako partnera wydarzenia – oraz w Forum Czasopism – w charakterze uczestnika i wystawcy. Oba wydarzenia odbyły się w dniach 22–24 kwietnia 2026 roku w Conservatoire National des Arts et Métiers w Paryżu (*Expérience Biennale 2026*).

Porozmawiajmy o naukach o wychowaniu – sympozjum NOWIS

Sympozjum pt. *Porozmawiajmy o naukach o wychowaniu*, zorganizowane we współpracy Redakcji NOWIS oraz Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, przy osobistym zaangażowaniu Dziekan Wydziału – Aliny Wróbel, odbyło się 25 listopada 2025 roku w siedzibie Wydziału. W wydarzeniu uczestniczyło kilkadziesiąt osób – zarówno obecnych na miejscu, jak i łączących się z nami zdalnie. Zaproszenia zostały wystosowane do szerokiego grona osób, które na przestrzeni lat współtworzyły czasopismo: autorów, recenzentów, redaktorów numerów tematycznych, członków Rady Naukowej, Redakcji Czasopism Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawiciele

¹ Rejestracja tytułu w Sądzie Okręgowym w Łodzi nosi datę 22 stycznia 2015 roku, opublikowanie pierwszego numeru nastąpiło w końcu września 2015 roku. Więcej danych na temat historii NOWIS znajduje się w okolicznościowej publikacji przygotowanej przez Radę Redakcji NOWIS: „*Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne*” (NOWIS) w latach 2015–2025. O tworzeniu szkoły myślenia (por. Marynowicz-Hetka, Kowalska-Dubas, Soszyński et al. 2025: 258–262).

krajowych i lokalnych organów społeczności akademickiej oraz wszystkich zainteresowanych rozwojem naszego czasopisma.

Naszym zamierzeniem było, aby sympozjum miało przede wszystkim charakter bezpośredniego spotkania. Jednocześnie, z myślą o osobach, które nie mogły być z nami osobiście, przygotowaliśmy połączenie internetowe. Nawiązując do tytułu wydarzenia – *Porozmawiajmy* – przyjęto formułę dwóch paneli dyskusyjnych. Prace nad skompletowaniem obu zespołów panelistów okazały się trudnym wyzwaniem z uwagi na liczne zobowiązania zawodowe osób zapraszanych do udziału.

Sympozjum otworzyła Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu – Alina Wróbel, która wyraziła uznanie dla dotychczasowego dorobku czasopisma. Obecny na sali członkom Rady Redakcji, Rady Naukowej oraz osobom współpracującym z NOWIS wręczyła listy gratulacyjne i podziękowania za ich wkład w tworzenie pisma. W tej części sympozjum uczestnicy wysłuchali również przekazanego wcześniej nagrania wystąpienia Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN – Agnieszki Cybal-Michalskiej. Jej słowa uznania oraz życzenia skierowane do wszystkich osób zaangażowanych w tworzenie czasopisma spotkały z się z bardzo życzliwym przyjęciem uczestników. Po zakończeniu części uroczystej rozpoczęły się dyskusje panelowe.

Panel I. Nauki o wychowaniu: wzajemność czy odrębność

Pierwszy panel koncentrował się wokół zagadnień dotyczących miejsca nauk o wychowaniu we współczesnym pejzażu naukowym. Dyskusja obejmowała przede wszystkim relacje między naukami o wychowaniu a wymogami podziałów dyscyplinarnych, ich inspiracje i dziedzictwo (kapitał założycielski), rozwój nauk o wychowaniu w Europie – na przykładzie francuskim – oraz miejsce pól praktyki w naukach o wychowaniu w kontekście przemian współczesnego świata. Szczególną uwagę poświęcono szkole oraz konsekwencjom tych przemian dla procesów kształcenia i wychowania.

Panel prowadziła Alina Wróbel. Na dyskusję przewidziano półtorej godziny, jednak konieczność konsekwentnego tłumaczenia części wypowiedzi², realizowanego przez Grażynę Karbowską, w sposób nieunikniony ograniczyła czas przeznaczony na swobodną wymianę poglądów. W pierwszej kolejności głos zabrali zaproszeni paneliści: Jean-Marie Barbier (zdalnie), Bolesław Niemierko (zdalnie) oraz Sławomir Pasikowski.

Wystąpienie Jeana-Marie Barbiera, odnoszące się do kontekstu francuskiego, ukazywało szerokie spektrum przemian w szkolnictwie wyższym, wywołanych tendencjami do akademizacji kształcenia zawodowego oraz profesjonalizacji kierunków uniwersyteckich. Szczególną uwagę poświęcono znaczeniu tych tendencji dla modyfikacji zainteresowań badawczych i kształcenia na poziomie wyższym. Do-

² Początkowo projektowano dyskusję w kilku językach: francuskim, angielskim, czeskim, jednak z uwagi na ostateczny skład uczestników sympozjum tłumaczenia wymagały wystąpienia w języku francuskim i w języku polskim. Uczestnicy obecni fizycznie mieli w swych teczkach przygotowane wcześniej tłumaczenia wystąpień w obu panelach. Tłumaczenia dokonała Grażyna Karbowska, z konsultacją Ewy Marynowicz-Hetki. Uczestnikom zdalnym tłumaczenia udostępniono również mailowo.

określono, że chodzi tu zwłaszcza o zawody/profesje społeczne, obejmujące człowieka w jego środowisku życia, które w toku tych zmian w szkolnictwie wyższym zostały dostrzeżone i zintegrowane z innymi obszarami badań oraz kształcenia. Zakresem badań stają się w tym ujęciu przede wszystkim pola praktyki edukacyjnej, socjalnej, kulturowej etc.

Na tym tle sformułowane zostały dwa podstawowe pytania: w jaki sposób pole praktyki może stać się polem badań, nie tracąc swojej istoty, oraz jak pole akademickie/universyteckie może objąć refleksją przestrzeń pola praktyki, nie tracąc przy tym nic ze swej funkcji krytycznej. Poszukując odpowiedzi, Jean-Marie Barbier przywołał typ uczelni, która znalazła propozycje rozwiązań, wskazując na Conservatoire National des Arts et Métiers i jej podobne. Uczelnie te przyjmują słuchaczy posiadających już ugruntowaną pozycję zawodową oraz samoświadomość posiadanego doświadczenia i kompetencji sprawdzonych w działaniu. Takie podejście skutkuje propozycjami nowych konceptów i narzędzi analizy dla badaczy.

Do problematyki podjętej przez Jeana-Marie Barbiera nawiązał Sławomir Pasiowski, zwracając szczególną uwagę na zwrot epistemologiczny zjawiska, kiedy pola praktyk stają się polami badań. Do tej kwestii – mówił – można podejść jak do stwierdzenia stanu, a wtedy tracą na ważności pytania o istotę i mechanizmy tej zmiany. Mówca odniósł się także do pozostałych zagadnień zapowiedzianych w programie panelu, zwłaszcza do problemu miejsca pól praktyki w naukach o wychowaniu. W tym kontekście zwrócił uwagę na przełom komunikacyjny, jego funkcję edukacyjną oraz rolę oceniania kształtującego w procesie uczenia się. Istotnym elementem jego wypowiedzi była również refleksja nad wiedzą wytwarzaną przez praktyki edukacyjne oraz nad metodologicznymi możliwościami jej badania/poznawania.

Problematykę edukacyjnych skutków przełomu komunikacyjnego oraz funkcji kształtującej oceniania uczniów rozwinął następnie Bolesław Niemierko.

W tej części sympozjum postawiono wiele interesujących pytań i tez, które niewątpliwie wymagają dalszego rozwinięcia, zwłaszcza w kontekście akademizacji kształcenia do rozmaitych pól praktyki i transwersalnie poprowadzonej refleksji nad nimi.

Bardzo interesujący okazał się głos Françoise F. Laot, która przypomniała, że nauki o wychowaniu zostały we Francji uznane za dyscyplinę akademicką w roku 1967. Jednocześnie zwróciła uwagę, iż dyskusja nad statusem badań oraz ich epistemologii trwała w środowisku badaczy co najmniej do roku 1980. Dopiero wówczas coraz powszechniej zaczęto akceptować podejście interdyscyplinarne, odchodząc od dominującego wcześniej podejścia monodyscyplinarnego, właściwego naukom klasycznym (*sciences*). Kolejnym ważnym etapem było oficjalne rozszerzenie w 2018 roku nazwy dyscypliny o termin „kształcenie”, czego wyrazem stało się przyjęcie określenia „nauki o wychowaniu i kształceniu”.

Wypowiedź Françoise F. Laot uświadomiła słuchaczom, że zmiana sposobu myślenia o nauce i badaniach – od modelu nauk klasycznych (*sciences*) ku naukom praktycznym, rozumianym zgodnie z propozycją Tadeusza Kotarbińskiego (1961) jako zorientowane na projektowanie rzeczywistości, oraz ku badaniom realizowanym w polach praktyki – wymaga zmian dokonywanych procesualnie w długim trwaniu (Braudel 1999).

Podsumowując dyskusję, Alina Wróbel odniosła się do najważniejszych wątków poruszonych w dyskusji oraz podziękowała wszystkim uczestnikom za inspirującą wymianę poglądów.

Panel II. „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS) w ujęciu transversalnym dziesięcioletniej aktywności: między oceną stanu a podjęciem nowych możliwości

Drugą część sympozjum poświęcono otwartej dyskusji nad czasopismem „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS), analizując je w ujęciu transversalnym w toku dziesięcioletniej aktywności. Dyskusję zorganizowano wokół trzech zasadniczych kwestii: transkulturowego dorobku czasopisma w pierwszym dziesięcioleciu jego działalności, społecznej pozycji NOWIS i jego znaczenia dla kształtowania obrazu nauk o wychowaniu w społeczności akademickiej oraz kierunków rozwoju pisma w konstruowaniu krajowej i międzynarodowej przestrzeni dla dyskursu w naukach o wychowaniu.

Rozpoczynając rozmowę o transkulturowym dorobku czasopisma, przedstawiono prezentację ukazującą najważniejsze osiągnięcia NOWIS (Piotr Soszyński – sekretarz redakcji) oraz działania podejmowane na rzecz ich upowszechniania (Małgorzata Kosiorek). Zaprezentowano różnorodne formy promocji realizowane przez zespół odpowiedzialny za ten obszar działalności redakcji (Gabriela Dobińska, Małgorzata Kosiorek), obejmujące prowadzenie profilu czasopisma w mediach społecznościowych, wykorzystanie kanałów informacyjnych Uniwersytetu Łódzkiego i Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, a także indywidualne działania promocyjne podejmowane przez badaczy przy wykorzystaniu przygotowanych przez redakcję materiałów informacyjnych. Wskazano również na wymierne rezultaty tych działań, widoczne w systematycznie rosnącym zainteresowaniu czasopismem wśród czytelników, obserwatorów i potencjalnych autorów.

Istotnym dopełnieniem tej części sympozjum były zarówno przygotowane wcześniej, jak i spontanicznie formułowane wypowiedzi redaktorów numerów tematycznych, odnoszące się do transkulturowego wymiaru redagowanych przez nich numerów. Dzięki nim dorobek NOWIS został ukazany z perspektywy konkretnych doświadczeń redakcyjnych oraz badawczych. Przygotowaną wcześniej wypowiedź przedstawiła Katarzyna Gajek, odnosząc się do 14. numeru czasopisma, opublikowanego w 2022 roku pod tytułem *Wychowanie-Tożsamość-Ciało-Płeć*, przygotowanego wspólnie z Izabelą Desperak. Podkreśliła, że numer ten ukazywał transkulturowy wymiar nauk o wychowaniu, rozumiany jako wzajemne przenikanie się różnych perspektyw kulturowych, prowadzące do powstawania nowych sieci powiązań poprzez przekraczanie granic społecznych, kulturowych i świadomościowych. Jednocześnie syntetycznie przedstawiła ramę ontologiczną oraz epistemologiczną tak pomyślanego numeru tematycznego.

Do głównej idei towarzyszącej tworzeniu czasopisma, jaką jest podejście transwersalne, nawiązał Marcin Kafar. Przywołał numery tematyczne poświęcone edukacyjnym wymiarom badań biograficznych oraz problematyce mistrza i mistrzostwa w kulturze, społeczeństwie, sztuce i edukacji, współredagowane odpowiednio z Elżbietą Kowalską-Dubas, Danutą Urbaniak-Zajac oraz Adamem F. Kolą i Anną M. Kolą. Wskazał, że podejmowana w nich problematyka dobrze ilustruje konsekwentnie realizowaną przez NOWIS ideę przekraczania granic dyscyplin oraz tworzenia wspólnej przestrzeni refleksji naukowej.

Na rozległość problematyki podejmowanej na łamach czasopisma zwrócił uwagę również Krzysztof Szmidt. Odwołał się do numerów poświęconych nauce o twórczości i pedagogice zdolności, redagowanych samodzielnie oraz wspólnie z Moniką Modrzejewską-Świgulską, a także zapowiedział przygotowywany numer tematyczny poświęcony problematyce mądrości, redagowany wraz z Elżbietą Bednarską. Wypowiedź ta unaoczniała zarówno szerokie spektrum zainteresowań badawczych obecnych na łamach NOWIS, jak i konsekwencję w podejmowaniu nowych obszarów refleksji.

Drugim zagadnieniem podjętym w dyskusji była społeczna pozycja czasopisma oraz jego znaczenie dla kształtowania obrazu nauk o wychowaniu w środowisku akademickim. Temat ten spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników. Ograniczenia czasowe nie pozwoliły wszystkim chętnym zabrać głosu, jednak wypowiedzi były zgodne w zasadniczej ocenie wysokiej pozycji, jaką NOWIS wypracowało w ciągu zaledwie dziesięciu lat działalności.

Odnosząc się do perspektywy krajowej Dariusz Kubinowski, członek Rady Naukowej NOWIS, podkreślił, że czasopismo konsekwentnie realizuje ideę „szerokiego otwarcia na nauki o wychowaniu (czyli w szkole i poza szkołą, także pedagogie publiczne itd.) i nie ogranicza się do wąsko rozumianej pedagogiczności – co jest wartością, bo otwiera interdyscyplinarnie i transdyscyplinarnie”. Z uznaniem odniósł się również do decyzji Redakcji o publikowaniu tekstów nie tylko w języku angielskim, lecz także po polsku i w innych językach kongresowych. Wysoko ocenił ponadto obecność recenzji, biogramów, sprawozdań z ważnych wydarzeń naukowych oraz innych form aktywności, które wzbogacają profil czasopisma.

Perspektywę międzynarodową reprezentowały Françoise F. Laot – członkini Rady Naukowej NOWIS, autorka i recenzentka, Jasmine Hyppolite, uczestnicząca w sympozjum na zaproszenie Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, również związana z czasopismem jako autorka i recenzentka, a także Tatiana Matulayová, która uczestniczyła w spotkaniu zdalnie jako autorka, recenzentka oraz recenzentka jubileuszowej publikacji poświęconej dziesięcioleciu NOWIS. Wypowiedzi wszystkich trzech uczestniczek pozostawały zgodne w zasadniczej ocenie czasopisma. Podkreślano wysoki poziom publikowanych artykułów, konsekwencję w realizowaniu koncepcji NOWIS jako przestrzeni rozwijania szkoły–kultury myślenia o naukach o wychowaniu oraz wyraźnie dostrzegalne oznaki rosnącego uznania czasopisma w międzynarodowym środowisku naukowym.

Szczególnie ważny okazał się głos Françoise F. Laot, która przedstawiła krytyczną analizę zawartości kolejnych numerów NOWIS. Zwróciła uwagę na różnorodność

podjęmowanej problematyki, przypominając, że we Francji przez wiele lat zakres nauk o wychowaniu utożsamiano niemal wyłącznie z problematyką związaną ze szkołą. Podkreślała również przemyślaną strategię czasopisma, którego ambicje międzynarodowe widoczne są zarówno w doborze autorów i współpracowników, jak i w rozwiązaniach redakcyjnych, m.in. w publikowaniu streszczeń w trzech językach. Jej zdaniem te działania przyniosły widoczne efekty, m.in. we Francji, gdzie, jak mówiła:

NOWIS zostało uznane przez organ oceniający za czasopismo punktowane na równi z innymi czasopismami francuskimi i międzynarodowymi. Jednym z kluczowych powodów uznania było wdrożenie rygorystycznych i wymagających procedur, jasno ogłoszonych przyszłym współautorom i współautorkom. W ten sposób w ostatnim dziesięcioleciu NOWIS „ustaliło reguły gry” także dla innych czasopism akademickich.

Odnosząc się do podtytułu jubileuszowej publikacji *O tworzeniu szkoły myślenia*, Françoise F. Laot zwróciła uwagę, że budowanie szkoły myślenia wokół czasopisma jest przedsięwzięciem ambitnym. Sprzyja ono nie tylko publikowaniu różnorodnych artykułów, lecz także współuczestniczy w definiowaniu samego obszaru badań. Wypowiedź tę uczestnicy przyjęli z dużym zainteresowaniem, mimo pojawiających się trudności technicznych związanych z połączeniem zdalnym.

Ostatnim punktem drugiej części sympozjum była otwarta dyskusja poświęcona przyszłości oraz kierunkom dalszego rozwoju czasopisma. Rozpoczęła ją prezentacja aktualnej strategii rozwoju NOWIS, przedstawiona przez sekretarza redakcji, Piotra Soszyńskiego. Zaprezentowane założenia spotkały się z jednoznacznie pozytywnym odbiorem uczestników, którzy w swoich wypowiedziach potwierdzali trafność obranej strategii oraz jej znaczenie dla dalszego umacniania pozycji czasopisma zarówno w kraju, jak i za granicą.

Podsumowując obrady drugiego panelu, Ewa Marynowicz-Hetka, redaktor naczelna NOWIS i prowadząca tę część sympozjum, podziękowała wszystkim uczestnikom za wieloletnią współpracę oraz zaangażowanie w przygotowanie jubileuszowego spotkania³. Wyrazy uznania skierowała zarówno do członków Rady Redakcyjnej i Rady Naukowej, jak i do wszystkich osób, które na przestrzeni lat współtworzyły czasopismo.

Na zakończenie głos zabrała również Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, Alina Wróbel, dziękując panelistom i uczestnikom za obecność oraz aktywny udział w dyskusji. Raz jeszcze pogratulowała wszystkim osobom zaangażowanym w rozwój NOWIS osiągnięć, które stały się udziałem czasopisma w pierwszym dziesięcioleciu jego działalności.

Atmosfera spotkania sprzyjała zarówno merytorycznej refleksji, jak i budowaniu społeczności osób związanych z czasopismem. Towarzyszyły jej liczne słowa uznania i podziękowania, które wybrzmiewały także w korespondencji prowadzonej po zakończeniu sympozjum. Jubileuszowy wymiar wydarzenia podkreśliła również

³ Słowa uznania i podziękowania za pomoc w przygotowaniu sympozjum kierujemy dla pracowników biura Dziekana WNoW UŁ, a także informatyków WNoW UŁ.

część nieformalna, uświetniona tortem ufundowanym przez Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnicy opuszczali spotkanie z poczuciem współtworzenia wydarzenia ważnego nie tylko dla historii czasopisma, lecz także dla dalszego rozwoju środowiska naukowego skupionego wokół idei nauk o wychowaniu.

„Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” 2015–2025. O tworzeniu szkoły myślenia

Równolegle z przygotowaniem do jubileuszowego sympozjum w Radzie Redakcyjnej NOWIS prowadzono dyskusje nad opracowaniem książkowego wyboru tekstów opublikowanych na łamach czasopisma w pierwszym dziesięcioleciu jego działalności (Marynowicz-Hetka, Kowalska-Dubas, Soszyński et al. 2025). Zamierzeniem Redakcji było nie tylko przypomnienie wybranych artykułów, lecz przede wszystkim ukazanie – poprzez ich odpowiedni dobór – zasadniczego przesłania czasopisma oraz kierunków jego dalszego rozwoju. Szczególny nacisk położono na ukazanie procesualności w tworzeniu szkoły-kultury myślenia wokół nauk o wychowaniu, pojmowanej jako refleksja nad różnymi polami praktyki edukacyjnej, konstruowanej w paradygmacie transwersalnym, wywodzącym się z konceptu rozumu transwersalnego, którego cechą są transformacje i zmiany (por. Marynowicz-Hetka 2019, rozdz. 8). Dzięki tej publikacji staraliśmy się pokazać, jak w naszej codziennej praktyce budowaliśmy jedność w różnorodności (*unitas multiplex*).

Publikacja została wydana niekomercyjnie i stanowiła upominek dla uczestników sympozjum oraz innych osób zainteresowanych rozwojem pisma. Poza wyborem recenzowanych artykułów, które ukazały się w różnych numerach NOWIS, książka stanowi też dokument historyczny pokazujący rozległość naszych zainteresowań oraz liczne grono współpracujących z nami redaktorów numerów, redaktorów edycyjnych, tłumaczy, redaktorów Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego – wydawcy pisma, osób prowadzących promocję NOWIS i wielu innych. Ten dokumentacyjny walor publikacji odnaleźć można w słowie wstępnym redaktor naczelnej (Marynowicz-Hetka 2025) oraz w aneksach prezentujących wykaz numerów opublikowanych w latach 2015–2025 i imienny wykaz wszystkich osób, które w ciągu 10 lat uczestniczyły w tworzeniu czasopisma. Z myślą o szerszym upowszechnieniu głównych idei i zdarzeń NOWIS właśnie te części książki zostały opublikowane także w języku angielskim.

Należy podkreślić, że przygotowywaliśmy tę książkę jubileuszową w dyskusji⁴ z Radą Redakcji, ale jej przygotowanie i złożenie prowadzone było w Redakcji NOWIS, głównie przez sekretarza redakcji – Piotra Soszyńskiego. Sprawne wydanie książki nie byłoby możliwe bez życzliwości i wsparcia Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu

⁴ Szczególnie inspirujące były sugestie Marcina Kafara, członka Rady Redakcyjnej, odnoszące się do głównej idei publikacji, ukazującej procesualne tworzenie szkoły-kultury myślenia o naukach o wychowaniu.

Uniwersytetu Łódzkiego, której decyzja o przyznaniu dodatkowej subwencji umożliwiła realizację tego przedsięwzięcia. Istotne znaczenie miała również profesjonalna współpraca z Wydawnictwem Uniwersytetu Łódzkiego, koordynowana przez redaktor Urszulę Dzieciatkowską. Podobnie jak NOWIS, które powstaje w dyskusji zespołowej, publikacja jubileuszowa zaangażowała wiele osób. Jej wydanie stworzyło zarazem sposobność do wyrażenia wdzięczności wszystkim, którzy przez minione dziesięć lat współtworzyli historię NOWIS.

Międzynarodowe Biennale Edukacji, Kształcenia i Praktyk Profesjonalnych: Forum Czasopism

Rok jubileuszowy przyniósł również kolejny etap umiędzynarodowienia działalności czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS). Redakcja została po raz trzeci zaproszona do udziału w Międzynarodowym Biennale Edukacji, Kształcenia i Praktyk Profesjonalnych (*Expérience Biennale* 2026), tym razem jako uczestnik Forum Czasopism (*Forum Revues Éducation-Formation* 2026) – jednej z najważniejszych inicjatyw towarzyszących Biennale, organizowanej przez Conservatoire National des Arts et Métiers w Paryżu.

W poprzednich edycjach, w latach 2021 i 2023, NOWIS uczestniczyło w Biennale jako współpartner wydarzenia organizowanego przez Institut Catholique de Paris (*Expérience Biennale* 2021; *Expérience Biennale* 2023). Wszystkie te zaproszenia Redakcja odczytywała jako wyraz uznania dla pozycji czasopisma w międzynarodowym środowisku naukowym, zwłaszcza frankofońskim, a zarazem jako możliwość dalszego umacniania jego obecności w międzynarodowej przestrzeni naukowej.

O międzynarodowym charakterze tegorocznego Biennale świadczył udział przedstawicieli trzydziestu sześciu państw. Obok licznych krajów europejskich obecni byli reprezentanci państw afrykańskich, między innymi Republiki Południowej Afryki, Senegalu, Madagaskaru, Kamerunu, Konga i Tunezji, a także uczestnicy z Kandy, Brazylii, Peru, Chile, Libanu oraz Chin.

W Forum Czasopism wzięły udział 53 redakcje z Europy (głównie z Francji), Afryki Północnej i obu Ameryk. Udział Redakcji NOWIS spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników. Stoisko czasopisma (nr 9) było licznie odwiedzane, a egzemplarze publikacji przekazane przez Dział Promocji Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego zostały rozdysponowane w krótkim czasie. Prezentacji towarzyszyły również materiały promocyjne – ulotki, zakładki i plansze przedstawiające profil czasopisma, jego linię wydawniczą oraz udział autorów reprezentujących zagraniczne ośrodki akademickie, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk frankofońskich. Ponadto sekretarz redakcji, Piotr Soszyński, przygotował multimedialną prezentację poświęconą działalności NOWIS oraz odrębny materiał audio opracowany na potrzeby spotkania przedstawicieli 53 redakcji, które odbyło się 23 kwietnia 2026 roku. Udział Redakcji NOWIS był wyraźnie rozpoznawalny i było to także miłe spotkanie po latach... z perspektywą kontynuacji.

Przebieg Biennale był na bieżąco dokumentowany przez redakcję codziennego biuletynu, publikowanego na stronie internetowej wydarzenia rozpowszechniany wśród uczestników w formie newslettera. Trzeciego dnia konferencji ukazał się krótki tekst (Marynowicz-Hetka 2026) poświęcony uznaniu polskiego środowiska dla twórczości profesora Jean-Marie Barbiera, członka Rady Naukowej NOWIS, od samego początku istnienia czasopisma niezwykle wspierającego nas w realizacji zadań nakreślonych w profilu pisma. Miało to związek z towarzyszącym Biennale wydarzeniem wspomnieniowym o Profesorze, który w czasie intensywnych przygotowań do Biennale odszedł na zawsze z naszego grona. Tekst ilustruje zdjęcie z wykładu Jeana-Marie Barbiera w Łódzkim Towarzystwie Naukowym, wygłoszonego z okazji wręczenia nagrody im. prof. Ireny Lepalczyk przyznanej Profesorowi przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe za prace badawcze związane z pedagogiką społeczną. Tekst został podpisany przez redaktor naczelną NOWIS.

Istotnym elementem wykorzystania udziału w Biennale dla promocji NOWIS w środowisku akademickim były systematyczne relacje publikowane na naszym profilu w mediach społecznościowych, przygotowywane przez Małgorzatę Kosiorek i Gabriellę Dobińską. Pozostaje mieć nadzieję, że wysiłek związany z przygotowaniem udziału w Forum, jego promocją oraz licznymi spotkaniami z przedstawicielami międzynarodowego środowiska wydawniczego zaowocuje kolejnymi zgłoszeniami wartościowych artykułów, a także propozycjami nowych numerów tematycznych, zapowiadanych w trakcie prowadzonych rozmów.

Zamiast zakończenia: nowe otwarcie

Po głównych wydarzeniach związanych z jubileuszem dziesięciolecia NOWIS nastąpił kolejny ważny etap w rozwoju czasopisma. W lutym 2026 roku Redakcja otrzymała z Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego informację o przyjęciu „Nauk o Wychowaniu. Studiów Interdyscyplinarnych” (NOWIS) do bazy Web of Science. Oznacza to, że – począwszy od oceny wniosku obejmującego rok 2024 – artykuły publikowane na łamach czasopisma są indeksowane w tej bazie.

Informacja ta stanowiła ważne potwierdzenie słuszności konsekwentnie realizowanej strategii wydawniczej, której głównym przesłaniem jest tworzenie kultury myślenia o naukach o wychowaniu w kategoriach nie tylko interdyscyplinarnych, ale także transwersalnych. W ten sposób czasopismo „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS) znalazło się w elitarnym i bardzo nielicznym gronie polskich pism pedagogicznych wyróżnionych taką akredytacją. Rozwijająca się przez wiele lat w sposób bezszelestny jego renoma w środowisku krajowym i międzynarodowym nabrała realnego wymiaru oraz zyskała potwierdzenie instytucjonalne. Decyzja ta stanowi również potwierdzenie wcześniejszych ocen zewnętrznych dotyczących jakości czasopisma, obejmujących zarówno pozytywną ocenę Web of Science (od 2024), obecność (od 2021) na francuskiej liście czasopism kwalifikowanych w naukach o wychowaniu HCÉRES (Haut Conseil de l'évaluation de la recherche et de l'enseignement

supérieur), wysokie wskaźniki Index Copernicus International Journals Master List, jak i wysokie oceny ekspertów opiniujących ministerialne programy wspierające rozwój czasopism naukowych (2018 i 2022).

Niniejsza publikacja zamyka 22. numer naszego czasopisma, a w przygotowaniu są już kolejne. Dzięki współpracy z wybitnymi autorami i redaktorami naukowymi oraz publikowaniu artykułów w językach szerzej dostępnych odbiorcom międzynarodowym – angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim – NOWIS uczestniczy w upowszechnianiu dorobku polskiej pedagogiki i szerzej rozumianych nauk o wychowaniu, pozostając jednocześnie wierne najlepszym tradycjom krajowej myśli pedagogicznej.

Spełnienie tak wysokich standardów wymaga trudu wielu osób oraz wsparcia organizacyjnego i finansowego, umożliwiającego między innymi przygotowywanie tłumaczeń artykułów na języki obce. Niech niniejszy tekst będzie również wyrazem uznania i wdzięczności dla wszystkich osób, które w ciągu minionego dziesięciolecia współtworzyły historię „Nauk o Wychowaniu. Studiów Interdyscyplinarnych” (NOWIS). Ich nazwiska zostały utrwalone w aneksach jubileuszowej publikacji, pozostają jednak przede wszystkim częścią historii czasopisma, którego rozwój od początku był i nadal pozostaje wspólnym dziełem wielu zaangażowanych osób.

Dziękujemy za dotychczasową współpracę i zapraszamy do współtworzenia kolejnych lat działalności NOWIS.

Bibliografia

- Braudel F. (1999) *Historia i trwanie*, tłum. B. Geremek, W. Kula, Warszawa, Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”.
- Kotarbiński T. (1961) *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Marynowicz-Hetka E. (2019) *Pedagogika społeczna. Pojmowanie aktywności w polu praktyki*, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, <https://doi.org/10.18778/8142-557-5>.
- Marynowicz-Hetka E. (2025) *Słowo wstępne. O procesie (współtworzenia) szkoły-kultury myślenia o naukach o wychowaniu w: „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” w latach 2015–2025. O tworzeniu szkoły myślenia*, red. E. Marynowicz-Hetka, E. Kowalska-Dubas, P. Soszyński et al., Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 9–25.
- Marynowicz-Hetka E., Kowalska-Dubas E., Soszyński P. et al. (red.) (2025) *„Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” w latach 2015–2025. O tworzeniu szkoły myślenia*, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Źródła internetowe

- Expérience Biennale 2021*, <https://labiennale-education.eu/la-biennale/experience-biennale-2021/> (dostęp: 8.07.26).
- Expérience Biennale 2023*, <https://labiennale-education.eu/la-biennale/experience-biennale-2023/> (dostęp: 8.07.26).

Expérience Biennale 2026, <https://labiennale-education.eu/la-biennale/experience-biennale-2026/> (dostęp: 8.07.26).

Forum Revues Éducation-Formation (2026), <https://labiennale-education.eu/forum-revues-education-formation/> (dostęp: 8.07.26).

Marynowicz-Hetka E. (2026) *Des espaces partagés d'échanges conceptuels*, <https://labiennale-education.eu/reconnaissance-du-professeur-jean-marie-barbier-en-pologne-des-espaces-partages-dechanges-conceptuels/> (dostęp: 8.07.26).

O Autorach

Ewa Marynowicz-Hetka – emerytowany profesor Uniwersytetu Łódzkiego, redaktor naczelna czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS).

Piotr Soszyński – adiunkt w Katedrze Edukacji Artystycznej i Pedagogiki Twórczości Uniwersytetu Łódzkiego. Sekretarz redakcji czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS).

About the Authors

Ewa Marynowicz-Hetka – Professor Emeritus at the University of Łódź and Editor-in-Chief of “Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS).

Piotr Soszyński – Assistant Professor in the Department of Artistic Education and Pedagogy of Creativity at the University of Łódź. Editorial Secretary of “Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (NOWIS).